

РОЗРОБКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Ребрик Михайло Андрійович, аспірант кафедри банківської справи

ДВНЗ «УАБС НБУ»

Аналіз сутнісних характеристик сучасної концепції комплексного ризик-менеджменту свідчить, що її виникнення є наслідком застосування системного підходу до старої парадигми управління ризиками.

З позицій системного підходу управління валютним ризиком необхідно розглядати як специфічну систему, якій властиві сутнісні ознаки систем: обмеженість, цілісність, структурність, взаємозалежність із середовищем, ієрархічність, множинність описів.

Отже, управління ризиком можна визначити як систему, що об'єднує у собі керуючу підсистему (суб'єкт) та керовану підсистему (об'єкт), що взаємодіють між собою на основі різноманітних зв'язків (механізму управління), а також підсистеми, що забезпечують реалізацію таких зв'язків з метою досягнення цілей банку.

Керуюча підсистема складається з підсистеми органів управління валютним ризиком; підсистеми розподілу функцій, обов'язків, повноважень та відповідальності; підсистеми заохочення (матеріальних та нематеріальних компенсацій).

Керованою підсистемою у системі валютного ризик-менеджменту виступає валютний ризик. Даний ризик можна представити як систему окремих видів валютного ризику, кожен з яких, у свою чергу, складається з джерела ризику, експозиції до нього та наслідків його реалізації. Таким чином, валютний ризик-менеджмент передбачає здійснення впливу суб'єктом управління на окремі елементи системи валютного ризику, за допомогою яких об'єкт управління приводиться в необхідний для суб'єкта стан.

Такий вплив реалізується шляхом прийняття та виконання суб'єктом управління рішень на основі механізму управління валютним ризиком банку. Механізм валютного ризик-менеджменту виступає специфічною системою,

елементами якої є підсистема цілей банку (цільова функція); апетит та толерантність банку до ризику (критерій оптимальності); підсистема обмежень (внутрішніх та зовнішніх); алгоритм дій.

Внутрішні обмеження визначаються особливостями функціонування банку й прийняття управлінських рішень. Основними з них виступають інституційні, кваліфікаційні, бюджетні, капітальні, технічні та інформаційні обмеження.

Основними формами зовнішніх обмежень є законодавчі та кон'юнктурні обмеження (амплітуда коливань курсів валют; рівень попиту на валютні послуги банку з боку клієнтів та контрагентів тощо).

Ми пропонуємо виділяти наступні етапи управління валютним ризиком в контексті загального ризик-менеджменту банку: визначення місії банку; аналіз та прогнозування стану внутрішнього та зовнішнього середовища з метою визначення системи обмежень; коригування і затвердження системи прозорих цілей; забезпечення ефективного функціонування керуючої підсистеми та підсистем забезпечення; визначення апетиту до ризику; виявлення профілю ризиків; визначення толерантності до окремих ризиків; проведення алокації капіталу; встановлення системи лімітів; встановлення індикаторів раннього реагування; аналіз ризику; прогнозування ризику (управління джерелом); оцінка можливості зменшення/збільшення ризику; оцінка економічної доцільності використання окремих інструментів регулювання ризику; регулювання в залежності від толерантності (управління експозицією); фінансування ризику (управління наслідками); аналіз ефективності управління ризиком; удосконалення системи управління ризиком.

Для адекватного функціонування механізму управління валютним ризиком у банку повинно бути налагоджене функціонування підсистем забезпечення, які представлені підсистемами методичного, ідеологічного (культура ризик-менеджменту), інформаційного, матеріально-технічного, фінансового (бюджет фінансування витрат валютного ризик-менеджменту),

капітального (алокція достатнього обсягу капіталу), нормативного та кадрового забезпечення.

Ребрик М.А. Розробка системи управління валютним ризиком банку як фактор підвищення його конкурентоспроможності / М.А. Ребрик // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доповідей V Міжнародної науково–практичної конференції (27–28 травня 2010 р.): у 2 т. – Суми: УАБС НБУ, 2010. – Т.2. – С. 147-148.